

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2016

Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ Δ΄ ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ

ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΠΑΛ (ΟΜΑΔΑ Β΄)

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

A.1.

Ο συγγραφέας στο κείμενό του πραγματεύεται το θέμα της φιλίας. Αρχικά επισημαίνει πως η φιλία θεωρείται διαχρονικά και καθολικά ύψιστο αγαθό. Στη συνέχεια ορίζει τη φιλία ως σχέση ψυχικής αλληλοπροσφοράς και χαρακτηριστικό αποκλειστικά των ανθρώπων, διαχωρίζοντάς την σε μορφές με βάση την επιδίωξή της και παρουσιάζει τις αρνητικές εκφάνσεις της, τη φιλία για το συμφέρον και την πρόσκαιρη απόλαυση. Εξηγεί ότι η αληθινή φιλία είναι ανιδιοτελής, στηρίζεται σε κοινό κώδικα αξιών και διαρκεί για πάντα. Τέλος υποστηρίζει πως ο πραγματικός φίλος ασκεί καλοπροαίρετη κριτική και είναι συμπαραστάτης στις δύσκολες στιγμές.

B1.

α. Λάθος

β. Σωστό

γ. Σωστό

δ. Σωστό

ε. Λάθος

Σημείωση: Παρατηρείται διχογνωμία στους μαθητές για τη σωστή απάντηση στο γ, εξαιτίας των λεπτών νοηματικών αποχρώσεων που περιλαμβάνονται στο κείμενο.

B2. α) Οι τρόποι ανάπτυξης στην τρίτη παράγραφο είναι:

Διάρθρωση επειδή διακρίνει τρία είδη φιλικών σχέσεων («διά το χρήσιμον» , «δι' ήδονήν», «διά το αγαθόν»). Στη συγκεκριμένη παράγραφο παρουσιάζει τα δύο πρώτα (Στην πρώτη περίπτωση Στη δεύτερη...)

Παραδείγματα επειδή παρουσιάζει ενδεικτικές περιπτώσεις όπου είναι *χρήσιμος* [ο ένας στον άλλο (για τις υποθέσεις ...)] ή *προκαλεί ευχαρίστηση* (είναι διασκεδαστικός ...)

Σημείωση: Η άσκηση ζητούσε δύο από τους τρόπους ανάπτυξης. Ένας προσεκτικός παρατηρητής θα μπορούσε να επισημάνει τη χρήση της μεταβατικής λέξης **επειδή**. Επομένως θα μπορούσε να υποστηρίξει ότι ο τρόπος ανάπτυξης είναι αίτια και αποτελέσματα (αφού παρουσιάζει τις αιτίες που οδηγούν στη δημιουργία αντίστοιχων μορφών φιλίας). Ωστόσο αν ο υποψήφιος ισχυριζόταν ότι ο τρόπος ανάπτυξης είναι αιτιολόγηση, εξαιτίας της διαρθρωτικής λέξης **επειδή**, θα μπορούσε να θεωρηθεί σωστό.

B.2. β)

Διαρθρωτικές λέξεις

Νοηματική σχέση

Άλλωστε (1η παράγραφος)

προσθήκη στοιχείου

δηλαδή (2η παράγραφος)

επεξήγηση, διευκρίνιση

Όταν (2η παράγραφος)

όρος - προϋπόθεση

λοιπόν (4η παράγραφος)

συμπέρασμα

B3.

α)

Συνώνυμα

εγκωμίασαν:	επαίνεσαν , εξύμνησαν, εκθείασαν
ευχαρίστηση:	απόλαυση, χαρά, ικανοποίηση
συναναστροφής:	παρέας, συντροφιάς
ακατάλυτη:	αθάνατη, παντοτινή, αιώνια, άφθαρτη
φθείρεται:	καταστρέφεται, αλλοιώνεται

β)

Αντώνυμα

οικεία:	άγνωστα, ξένα, ανοίκεια, απόμακρα
επιδέξιος:	ανίκανος, ακατάλληλος, αδέξιος, άτεχνος
ωφέλεια:	βλάβη, ζημιά, καταστροφή
αξία:	απαξία, ευτέλεια, μηδαμινότητα
αυστηρό:	ελαστικό, επιεική, ήπιο, χαλαρό

B4.

α)

«διά το χρήσιμον» : αυτούσια παράθεση άποψης του Αριστοτέλη

«αγαπά» : μεταφορική χρήση του όρου, ειρωνεία

(υλικό ή ηθικό): επεξήγηση, διευκρίνιση

β) Το β' ενικό πρόσωπο στη δεύτερη παράγραφο του κειμένου εκφράζει αμεσότητα και οικειότητα, την οποία εκδηλώνει ο πομπός προς το δέκτη, έτσι ώστε να προσελκύσει το ενδιαφέρον του.

Το α' πληθυντικό πρόσωπο στην τρίτη παράγραφο του κειμένου εκφράζει, μέσα από τη συλλογική θεώρηση, αντικειμενική και γενικά αποδεκτή προσέγγιση των πραγμάτων.

Γ1.

Το κείμενο που ζητήθηκε ήταν Ομιλία .

Άρα χρειαζόταν προσφώνηση, αποφώνηση και ενδιάμεση αναφορά στο κοινό καθώς και στοιχεία προφορικότητας στη γλώσσα.

Α' ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ: Τα χαρακτηριστικά της γνήσιας φιλίας

Β' ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ: Ο ρόλος των μέσων κοινωνικής δικτύωσης /διαδικτύου στη δημιουργία φιλίας

Προσφώνηση: Φίλες και Φίλοι

Πρόλογος: Θέμα: Ανθρώπινες σχέσεις στη σύγχρονη εποχή, και συγκεκριμένα φιλία

Θέση: α) Χαρακτηριστικά της γνήσιας φιλίας στη σύγχρονη εποχή

β) Μέσα κοινωνικής δικτύωσης / διαδικτύου και ο ρόλος τους στη δημιουργία σχέσεων φιλίας.

Κύριο Μέρος:

Α' ζητούμενο: Χαρακτηριστικά της γνήσιας φιλίας

Η γνήσια, η πραγματική φιλία, ως προσωπική και ελεύθερα επιλεγμένη σχέση ζωής, είναι η ευνοϊκή διάθεση του ανθρώπου προς τον άλλο άνθρωπο, η σύνδεσή τους, που εκφράζεται με ουσιαστική επαφή και επικοινωνία.

Η φιλία είναι σχέση ζωής, είναι σχέση απαλλαγμένη από σκοπιμότητες και συμφέροντα. Πρόκειται για σχέση σταθερή, που υπερβαίνει τις συγκυρίες ή τις συμβατικότητες.

Πιο συγκεκριμένα η φιλία:

- Εκφράζει σχέση αμοιβαιότητας, που θεμελιώνεται στην ανταπόκριση, στην ανιδιοτελή ανταπόδοση και στην αλληλοκατανόηση.
- Θεωρείται καθαρά ανθρώπινη εκδήλωση, αποκλειστικά σχέση μεταξύ προσώπων. Η σχέση μας με τα άψυχα όντα δεν μπορεί να χαρακτηριστεί φιλία, γιατί δε συνοδεύεται από ισότιμη επικοινωνία και ανταπόκριση.
- Αντανακλά εκτίμηση, αγάπη και σεβασμό προς τον άνθρωπο που επιλέγουμε για φίλο. Τον εμπιστευόμαστε, του εκμυστηρευόμαστε τις βαθύτερες σκέψεις μας, τις ανησυχίες, τις αγωνίες μας και είμαστε ασφαλείς ότι δεν θα τα κοινοποιήσει.
- Στηρίζεται στην ύπαρξη κοινών ενδιαφερόντων, στην υλοποίηση παρόμοιων σχεδίων, στη συμμετοχή σε κοινές δραστηριότητες κάθε είδους.
- Είναι σχέση ζωής που υπερβαίνει τα εμπόδια του τόπου, του χρόνου και των καθημερινών υποχρεώσεων και δυσκολιών.
- Αποδίδει σχέση ουσιαστικής επικοινωνίας. Ο φίλος είναι βοηθός, συνεργάτης, σύμβουλος, συμπαραστάτης, κριτής και ελεγκτής, δεν αποδέχεται δουλικά την ύπαρξή μας, αξιολογεί τα πλεονεκτήματά μας, αμφισβητεί τα μειονεκτήματά μας και επιδιώκει τη βελτίωσή μας.
- Είναι η έκφραση του εσωτερικού κόσμου του ανθρώπου και δηλώνει την άνεσή του να αναγνωρίζει το βάθος και την ηθική ποιότητα, τη συγκρότηση της προσωπικότητας του άλλου ανθρώπου, του φίλου.
- Είναι δείγμα ώριμων και άξιων ανθρώπων, ικανών να επιλέγουν τα κατάλληλα άτομα για φίλους.

Β' ζητούμενο: Ρόλος των μέσων κοινωνικής δικτύωσης/ διαδικτύου στη δημιουργία σχέσεων φιλίας

Ρόλος θετικός

- Προωθούν τη γνωριμία και την επαφή μεταξύ των χρηστών του Διαδικτύου, αποτελούν αφορμή για προσωπικές σχέσεις. Πολλοί άνθρωποι γνωρίζονται στο διαδίκτυο και γίνονται φίλοι και στην πραγματική ζωή.
- Συμβάλλουν στη διατήρηση της επικοινωνίας με γνωστούς, ενδυναμώνουν τις διαπροσωπικές σχέσεις, αποτελούν ευκαιρία και κίνητρο για ανάπτυξη φιλίας, καταλύοντας αποστάσεις και χρονικά όρια.
- Παρέχουν αμεσότητα στην επικοινωνία, προσφέρουν τη δυνατότητα εκμυστήρευσης σκέψεων και συναισθημάτων που δεν θα εκφράζονταν

εύκολα μέσω της προσωπικής επαφής. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την ουσιαστικότερη γνωριμία των ανθρώπων, απαλλαγμένη από αισθήματα ντροπής και κοινωνικών συμβάσεων, στοιχείο που ευνοεί την αυθόρμητη και ειλικρινή έκφραση.

- Δίνουν νέα διάσταση στην κοινωνική φύση του ανθρώπου, προσφέροντας σημαντική διέξοδο στη μοναξιά που συνοδεύει τον σύγχρονο τρόπο ζωής, άρα δημιουργούν φιλίες άλλου τύπου, με δεδομένους τους αντικειμενικούς περιορισμούς του αστικού τρόπου ζωής.
- Προσφέρουν τη δυνατότητα για διαρκή και συνεχόμενη ανταλλαγή ιδεών, σκέψεων και συναισθημάτων, ενισχύοντας και εμβαθύνοντας το πραγματικό νόημα της φιλίας.

Ωστόσο, επειδή η δημιουργία σχέσεων φιλίας απαιτεί ορισμένες προϋποθέσεις, είναι σαφές ότι τα μέσα κοινωνική δικτύωσης από μόνα τους δεν μπορούν να έχουν αποκλειστικά θετικό ρόλο. Απ' την άποψη αυτή μπορεί να αποτελέσουν τροχοπέδη στη δημιουργία φιλικών σχέσεων.

Ρόλος αρνητικός

- Δημιουργία επιφανειακών, ανούσιων, απρόσωπων σχέσεων που στηρίζονται σε απλή και τυπική επαφή, δίνοντας την ψευδαίσθηση της φιλίας.
- Υπεραξιολόγηση του αριθμού, της ποσότητας των φίλων, υποβάθμιση του ουσιαστικού περιεχομένου της φιλίας, που έγκειται στην πραγματική επικοινωνία.
- Υποκριτική συμπεριφορά και υιοθέτηση προσωπείων, γεγονός που συμβάλλει στη δημιουργία επίπλαστων και περιστασιακών σχέσεων.
- Διαμόρφωση εικονικών σχέσεων πίσω από τις οποίες οι άνθρωποι καλύπτουν τη μοναξιά τους και την αδυναμία τους να αποκτήσουν πραγματική ανθρώπινη επαφή.

Επίλογος: Η φιλία, όπως και κάθε διαπροσωπική σχέση, είναι ιδιαίτερα σημαντική για τον άνθρωπο και αποδίδει μια από τις μεγαλύτερες αξίες της ανθρώπινης ζωής. Σε κάθε περίπτωση, για να είναι γνήσια, πρέπει να δομείται στην αυθεντικότητα και στην απλότητα των εκφράσεων και των εκδηλώσεων του ανθρώπου.

Αποφώνηση: Σας ευχαριστώ πολύ για το ενδιαφέρον και την προσοχή σας.

Φιλολογικός κλάδος

Έφη Ριζά- Σκύφα

Έλσα Χατζήσαρη

Αγγελική Παπαϊωάννου

Δήμητρα Ταφίλη

Αρετή Μπάρλου

Ειρήνη Νίκαρη

Σάντυ Τρικότσουλα

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ

ΣΠΟΥΔΗ

- ΑΘΗΝΑ: ΣΟΛΩΝΟΣ 101 ΤΗΛ. 2103828854 – 2103845239
- ΠΑΓΚΡΑΤΙ: ΑΓ. ΦΑΝΟΥΡΙΟΥ 30 ΤΗΛ. 2107520883 – 2107519429
- ΒΥΡΩΝΑΣ: ΝΙΚΗΦΟΡΙΔΗ 10 ΤΗΛ. 2107669192 – 2107666233
- ΠΕΙΡΑΙΑΣ: ΗΡ.ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ 30 ΤΗΛ. 2107520883 – 2107519429

www.spoudi.gr, e-mail: info@spoudi.gr
/spoudibyronas@gmail.com/spoudipeiraias@otenet.gr